

які є надмірними для більшості продавців, що мають намір здійснювати електронну комерцію. Також вбачається необхідним запровадження принципу транскордонної інтероперабельності електронних цифрових підписів, передусім, через запровадження прийнятих у всьому світі стандартів криптографічного захисту інформації. Також вважаємо, що одночасне існування засвідчувальних центрів, центрального засвідчувального органу та контролюючого органу призводить до дублювання функцій у сфері надання електронних цифрових підписів, і лібералізація правового регламентування має полягати, зокрема, саме в звуженні кола перевіряючих органів.

Список використаної літератури:

1. Козьє Д. Электронная коммерция / Д. Козьє: пер. с англ. — М.: Издательско-торговый дом «Русская Редакция», 1999. — 288 с.
2. Цивільне право України: курс лекцій. У 6-ти т. Т. 5. Кн. 2. Договірне право: Ч. 1. Загальні положення та договори на передачу майна у власність / Р.Б.Шишка (керівник авт.кол.), Є.О. Мічурін та ін.; За ред. Р.Б. Шишки. — Харків: Еспада, 2006. — 336 с.
3. Степанов В.С. Договоры в сети Интернет: теория и практика / В.С. Степанов // Цивилистические записки. Выпуск 2. — М.: Статут, 2002. — 330 с.
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 40-44. — Ст. 356.
5. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII // ВВР. — 1991. — № 30. — Ст. 379.

ПРИТУЛЯК В. М.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
асистент кафедри цивільного процесу, кандидат юридичних наук

СИСТЕМА АВТОМАТИЗОВАНОГО АРЕШТУ КОШТІВ ЗА ПРОЕКТОМ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГОСПОДАРСЬКОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ, КОДЕКСУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ЗАКОНОДАВЧИХ АКТІВ УКРАЇНИ»

Україні є демократичною та правовою державою, в якій діє принцип верховенства права. Ефективний судовий захист прав, свобод та інтересів особи, реалізація якого є неможливою без втілення принципу

верховенства права у життя є основною метою функціонування судової гілки влади. В той же час на теренах України відбуваються докорінні зміни у сфері правосуддя, що покликані вдосконалити систему захисту прав та охоронюваних законом інтересів особи. Ці зміни зачіпають не тільки безпосередньо систему цивільного судочинства, що наглядно демонструє подання на розгляд Верховної Ради України та визначення як невідкладного Президентом України проекту Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» (надалі – Проект Закону) [1], а й систему примусового виконання судових рішень, що у відповідності до ст. 1 Закону України «Про виконавче провадження» (надалі – Закон) [2] є завершальною стадією судового провадження. Саме фактичне виконання прийнятих судом рішень свідчить про ефективність та дієвість судової гілки влади, а система автоматизованого арешту коштів покликана забезпечити оперативне накладення арешту на грошові кошти, які містяться на банківських рахунках відповідача, боржника. Як зазначено у пояснювальній записці до Проекту Закону (надалі – Пояснювальна записка) [3] прийняття цього закону сприятиме подоланню процесуальних проблем, які перешкоджають ефективному судовому захисту в Україні, зокрема і подоланню недосконалості, а подекуди – відсутності ефективних процесуальних інструментів для захисту прав та інтересів осіб, які звертаються до суду.

В той же час, у прийнятому 02.06.2016 р. Верховною Радою України Закону України «Про виконавче провадження» не було передбачено жодних новацій у порядку накладення арешту на грошові кошти боржника у рамках виконавчого провадження. Наразі процедура накладення арешту на кошти відбувається наступним чином: у разі винесення судом відповідного рішення про накладення арешту на кошти, такий документ повинен бути спочатку фізично отриманий зацікавленою стороною, в подальшому переданий до приватного або державного виконавця. Виконавець спочатку виявляє рахунки боржника шляхом направлення запитів, надалі виносить відповідну постанову про арешт коштів боржника та направляє таку постанову простою кореспонденцією до фінансової установи, де такі рахунки відкриті до виконання, після чого власне і відбувається арешт коштів.

Натомість у Пояснювальній записці зазначається, що окрім основних змін до системи здійснення правосуддя Проектом Закону пропонується внести зміни до законів України «Про виконавче провадження», «Про банки і банківську діяльність» та запровадити систему автоматизованого арешту коштів, яка дасть змогу забезпечити оперативне (в межах кількох хвилин) виявлення грошових коштів, які належать відповідачу або боржнику, та накладення на них арешту згідно з судовим рішенням чи постановою виконавця, що має на меті унеможливлення приховати належні відповідачу або боржнику грошові кошти [3].

Відтак ст. 15 Проекту Закону передбачається, що у судах функціонує система автоматизованого арешту коштів, яка забезпечує оперативне накладення арешту на грошові кошти, що містяться на банківських рахунках та водночас є складовою частиною Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи [4]. Проектом Закону визначається, що користувачами системи автоматизованого арешту коштів на банківських рахунках в суді є судді. Інформація щодо арешту коштів вноситься суддею (суддею-доповідачем – у разі колегіального розгляду справи) до системи автоматизованого арешту коштів на підставі відповідної ухвали суду, скріплюється його електронним цифровим підписом та підлягає кодуванню. Порядок та особливості функціонування системи автоматизованого арешту коштів визначається Положенням про систему автоматизованого арешту коштів, що затверджується Державною судовою адміністрацією України за погодженням з Міністерством юстиції України та Національним банком України. Наразі поки що жодних положень не розроблено, але підхід законодавця, що передбачає створення робочої групи у складі трьох відомств для розробки Положення вселяє оптимізм щодо функціональної розробленості та досконалості такої системи.

Також Проектом Закону опрацьовано порядок накладення арешту на кошти у разі забезпечення позову (ч.ч. 4-6 ст. 158) та відповідно припинення чинності такого арешту (ч.ч. 14, 15 ст. 155). Відповідні зміни, щодо запровадження та функціонування системи автоматизованого арешту коштів пропонується внести і до Закону України «Про виконавче провадження» (ст. 9-1, 48), де зокрема зазначається, що розпорядником та технічним адміністратором системи автоматизованого арешту коштів є Державна судова адміністрація України, а користувачами – судді, державні виконавці (на думку автора зазначення у Проекті Закону серед користувачів лише державних виконавців та позбавлення відповідного права користування системою приватних виконавців є технічною помилкою, яку вчасно помітять та внесуть відповідні доповнення). Причому забезпеченню достовірності даних, зазначених у відповідних записах у системі автоматизованого арешту коштів, вчинюваних суддями та виконавцями сприятиме обов'язок скріплення запису електронним цифровим підписом судді чи виконавця.

На думку автора запровадження системи сприятиме оперативному накладенню арешту на грошові кошти, що містяться на банківських рахунках відповідача, боржника та сприятиме в подальшому підвищенню авторитету судової влади та збільшить вірогідність фактичного втілення у життя судового рішення в подальшому.

Список використаної літератури:

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного

- судочинства України та інших законодавчих актів»: Проект Закону України № 6232 від 23.03.2017 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415
2. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
 3. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61415
 4. Порошенко пропонує Раді запровадити автоматизований арешт коштів на банківських рахунках // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://galfinance.info/banki-i-fiansi/2017/03/28/poroshenko-proponue-radi-zaprovaditi-avtomatizovaniy-aresht-koshtiv-na-bankivskix-raxunkax/>

КАРПЕНКО Р. В.

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ,
викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ ТА СТАТИСТИКИ ОСКАРЖЕННЯ І РОЗГЛЯДУ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ У ПОРЯДКУ АПЕЛЯЦІЇ

Для аналізу статистичних показників оскарження і розгляду цивільних справ у порядку апеляції звернемо увагу на дані судової статистики, що були надані Відділом аналізу судової статистики та узагальнення судової практики Верховного Суду України, станом на 29 вересня 2016 р. [1]: до апеляційних загальних судів у I півріччі 2016 р. на розгляд усього надійшло 146 тис. [151,9 тис.] справ і матеріалів усіх категорій, що на 3,9 % менше, ніж у I півріччі 2015 р. У тому числі справ і матеріалів: кримінального судочинства – 86,1 тис. [87,6 тис.], що на 1,6 % менше; цивільного судочинства – 54,4 тис. [59,2 тис.], що на 8,1 % менше; про адміністративні правопорушення – 5,5 тис. [5,1 тис.], що на 6,4 % більше.

Щомісяця в середньому кожний суддя апеляційного загального суду (із розрахунку чисельності суддів за штатним розписом) отримував на розгляд по 16,7 [17,2] справ і матеріалів усіх категорій. Апеляційні суди (загальні, адміністративні, господарські) у I півріччі 2016 р. за апеляціями та апеляційними скаргами розглянули 192,9 тис. [221,7 тис.] справ і матеріалів усіх категорій (цивільних, господарських, адміністративних, кримінальних та про адміністративні правопорушення), що порівняно з I півріччям 2015 р. на 13 % менше.